

Zarządzenie Nr 87/2007

STAROSTY KROŚNIĘNSKIEGO
z dnia 31 grudnia 2007 roku

**w sprawie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym
w Krośnie**

Na podstawie art. 226 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zmianami) oraz §39 ust.1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169 poz.1650 ze zmianami) **w celu zapewnienia poprawy bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia pracowników Starostwa Powiatowego w Krośnie.**

zarządza się co następuje :

§1

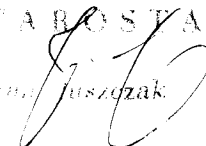
1. Zarządza się obowiązkową ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Krośnie.
2. Zobowiązuje się Samodzielne stanowisko pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy do prowadzenia oceny ryzyka zawodowego wspólnie z Dyrektorem - Etatowym Członkiem Zarządu Powiatu Krośnieńskiego oraz Inspektorem ds. pracowniczych.
3. Wprowadza się „Instrukcję zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Krośnie” stanowiącą załącznikiem do nn. zarządzenia.

§2

Zobowiązuje się pracowników Starostwa Powiatowego Krośnie do zapoznania się z ryzykiem zawodowym na zajmowanych stanowiskach pracy.

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem z podpisania.

STAROSTA

J. Juszczak

Instrukcja zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Krośnie

Rozdział I Słowniczek podstawowych pojęć

1. *Bezpieczeństwo i higiena pracy* - bezpieczeństwo i higiena pracy to stan warunków oraz organizacji pracy i zachowań pracowników, zapewniający wymagany poziom ochrony ich zdrowia oraz życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy.
2. *Stanowisko pracy* - stanowisko pracy to przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę.
3. *Zagrożenie* - zagrożenie to stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę.
4. *Działanie korygujące* - działanie korygujące to działanie w celu wyeliminowania przyczyny lub przyczyn wykrytej niezgodności lub innej wykrytej niepożądanego sytuacji.
5. *Działanie zapobiegawcze* - działanie zapobiegawcze to działanie w celu wyeliminowania przyczyny lub przyczyn potencjalnej niezgodności albo innej potencjalnej niepożądanego sytuacji.
6. *Niezgodność* - niezgodność to niespełnienie określonego wymagania.
7. *Identyfikacja zagrożenia* - identyfikacja zagrożenia to proces rozpoznawania, czy zagrożenie istnieje, i określenia jego charakterystyki.
8. *Wymaganie* - wymaganie to potrzeba lub oczekiwanie, które zostało ustalone, przyjęte zwyczajowo lub jest obowiązkowe.
9. *Ocena ryzyka zawodowego* - ocena ryzyka zawodowego to proces analizowania ryzyka zawodowego i wyznaczanie jego dopuszczalności.
10. *Ryzyko zawodowe* - ryzyko zawodowe to prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty. W szczególności chodzi tu o wystąpienie u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych

środowiska pracy lub sposobu jej wykonywania. Ryzyko zawodowe definiowane jest również jako „kombinacja prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia zagrażającego oraz ciężkości urazu lub pogorszenia stanu zdrowia pracowników powodowanego tym zdarzeniem”.

11. *Zagrożenie znaczące* - zagrożenie znaczące to zagrożenie mogące spowodować poważne i nieodwracalne uszkodzenia zdrowia lub śmierć, występujące w szczególności podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych lub w sytuacjach poważnych awarii.
12. *Zagrożenie potencjalnie wypadkowe* - to niebezpieczne zdarzenie związane z wykonywaną pracą, podczas którego nie dochodzi do urazów lub pogorszenia stanu zdrowia. Każde zdarzenie potencjalnie wypadkowe powinno być przeanalizowane w taki sposób, jak wypadek przy pracy, aby wykryć przyczyny jego zaistnienia i w przyszłości wyeliminować, czy ograniczyć ryzyko wypadku.

Rozdział II

Ogólne informacje o budynku /miejsu świadczenia pracy/

1. Konstrukcja budynku :

- 1) ściany nośne i działowe murowane
- 2) strop żelbetowy
- 3) wentylacja pomieszczeń biurowych dachowa

2. Instalacje :

- 1) instalacja elektryczna 230 V / 380 V
- 2) instalacja wentylacyjna
- 3) instalacja wodociągowa
- 4) instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody
- 5) instalacja kanalizacyjna
- 6) instalacja gazowa

3. Instalacja elektryczna zapewnia zasilanie oświetlenia obiektu oraz zasilanie sprzętu biurowego. Główny wyłącznik prądu umiejscowiony jest na parterze budynku obok wejścia
4. Instalacja wentylacyjna jest kanałowa, z kratkami wentylacyjnymi w pomieszczeniach biurowych i użytkowych, z wyjściem na dachy budynku.
5. Instalacja wodociągowa i kanalizacyjna z sieci miejskiej.
6. Instalacja kanalizacyjna podłączona do miejskiej kanalizacji.
7. Instalacja centralnego ogrzewania zasilana z wymiennikowi usytuowanej w budynku Starostwa Powiatowego w Krośnie, do której doprowadzane jest ciepło z ciepłowni przy ul. Łężańskiej.

8. Instalacja ciepłej wody do III p. to instalacja zasilana z wymiennikowi.
9. Instalacja ciepłej wody od III p. do VII p. zasilana z elektrycznych podgrzewaczy wody zainstalowanych na każdym piętrze.
10. Instalacja gazowa zasila w gaz pomieszczenia wynajmowane.

Rozdział III

Przebieg oceny ryzyka zawodowego

1. Proces przeprowadzenia oceny jest procesem logicznych kroków oraz systemowym badaniem zagrożeń (zdarzeń niebezpiecznych) w pracach:
 - 1) administracyjno-biurowych z wykorzystaniem monitorów ekranowych,
 - 2) kontrolach lub czynnościach inspekcyjnych przeprowadzanych w terenie,
 - 3) bezpośredniej obsłudze interesantów,
 - 4) prowadzeniu pojazdów mechanicznych (samochodów),
 - 5) naprawczo-konserwacyjnych,
 - 6) sprzątających.
2. Miejscem pracy jest budynek Starostwa Powiatowego w Krośnie i budynek Bazy Transportowej zlokalizowany w Krośnie przy ul. Sikorskiego .
3. Podczas oceny ryzyka zawodowego należy wykorzystać informacje dotyczące :
 - 1) stanowiska pracy i miejsca pracy
 - 2) lokalizacja stanowiska pracy i realizowanych na nim zadań,
 - 3) osób pracujących na tych stanowiskach, ze szczególnym uwzględnieniem osób dla których przyjmuje się szczególne kryteria (np. kobiety w ciąży),
 - 4) wymagań przepisów prawnych i norm odnoszących się do analizowanego stanowiska,
 - 5) zagrożeń, które zostały zdefiniowane i ich źródeł,
 - 6) stosowanych środków ochrony,
 - 7) wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz innych efektów występujących na analizowanym stanowisku szkodliwych dla zdrowia pracownika.
4. Informacje, o których mowa w ust.3 można uzyskać z następujących źródeł i dokumentów :
 - 1) danych technicznych o stosowanych na stanowisku maszyn i urządzeń,
 - 2) dokumentacji techniczno ruchowej i instrukcji stanowiskowych,
 - 3) wyników pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy,
 - 4) dokumentacji powypadkowej i chorób zawodowych,
 - 5) przepisów prawnych i norm technicznych,
 - 6) literatury naukowo-technicznej.
5. Identyfikacja zagrożeń - zagrożenia na stanowisku pracy należy zidentyfikować na podstawie zebranych informacji potrzebnych do oceny

ryzyka zawodowego. Po dokonaniu identyfikacji zagrożeń należy przeprowadzić ich weryfikację oraz zebrać wszystkie informacje na ich temat.

Rozdział IV

Szacowanie ryzyka zawodowego

Szacowanie ryzyka - oszacowanie ryzyka zawodowego związanego z zagrożeniami na stanowiskach pracy należy ustalić na podstawie ciężkości szkodliwych następstw, zagrożeń oraz prawdopodobieństwa ich występowania lub na podstawie pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowisku pracy. Wynik oszacowania ryzyka zawodowego można przedstawić w skali trójstopniowej /tabela nr 1/, lub w skali pięciostopniowej /tabela nr 2/

Tabela nr 1.

Oszacowanie ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

	Ciężkość następstw		
<i>Prawdopodobieństwo</i>	Małe¹⁾	Średnie²⁾	Duże³⁾
<i>Mało prawdopodobne</i>	Małe 1	Małe 1	Średnie 2
<i>Prawdopodobne</i>	Małe 1	Średnie 2	Duże 3
<i>Wysoce prawdopodobne</i>	Średnie 2	Duże 3	Duże 3

Objaśnienia:

- 1) do *następstw o malej szkodliwości* zalicza się te urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy. Są to czasowe pogorszenia stanu zdrowia, takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawień niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.,
- 2) do *następstw o średniej szkodliwości* zalicza się te urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi okresami absencji, są to np. : zranienia, oparzenia II stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego np.: zapalenie ścięgna,
- 3) do *następstw o dużej szkodliwości* zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości i/lub śmierć. Są to np.: oparzenia III stopnia, oparzenia II stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zawodowe uszkodzenia słuchu, astma, zaćma itp.,

Qu

Tabela nr 2.

Oszacowanie ryzyka zawodowego w skali pięciostopniowej.

	Ciężkość następstw		
<i>Prawdopodobieństwo</i>	Małe	Średnie	Duże
<i>Mało prawdopodobne¹⁾</i>	Bardzo małe 1	Małe 2	Średnie 3
<i>Prawdopodobne²⁾</i>	Małe 2	Średnie 2	Duże 4
<i>Wysoce prawdopodobne³⁾</i>	Średnie 3	Duże 4	Bardzo duże 5

- 1) Do *mało prawdopodobnych* zalicza się te następstwa zagrożeń, które nie powinny występować podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
- 2) Do *prawdopodobnych* zalicza się te następstwa zagrożeń, które mogą występować nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika,
- 3) Do *wysoce prawdopodobnych* zalicza się te następstwa zagrożeń, które mogą występować wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Rozdział V

Wyznaczenie dopuszczalności ryzyka zawodowego.

1. Podstawowym kryterium dopuszczalności ryzyka zawodowego są wymagania obowiązujących przepisów prawnych i innych dokumentów normatywnych.
W przypadku braku odpowiednich przepisów prawnych i innych w określonych obszarach, należy ustalić własne kryteria dopuszczalności ryzyka zawodowego z uwzględnieniem własnych doświadczeń oraz opinii pracowników.
2. Działania wynikające z oceny ryzyka zawodowego - wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Ogólne zalecenia dotyczące tych działań przedstawiono w tabeli nr 3 (dla ryzyka oszacowanego w skali trójstopniowej) oraz w tabeli nr 4 (dla ryzyka oszacowanego w skali pięciostopniowej).

Smk

Tabela nr 3.

Ogólne zasady wyznaczania dopuszczalności ryzyka zawodowego oraz zalecenia dotyczące działań wynikających z oceny tego ryzyka (oszacowanie w skali trójstopniowej).

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
DUŻE	NIEDOPUSZCZALNE	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast/ zamknąć stanowisko i zakazać wykonywania na nim pracy/ przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego
ŚREDNIE	DOPUSZCZALNE	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
MAŁE	DOPUSZCZALNE	Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najwyżej na tym samym poziomie.

Tabela nr 4.

Ogólne zasady wyznaczania dopuszczalności ryzyka zawodowego oraz zalecenia dotyczące działań wynikających z oceny tego ryzyka (oszacowanie w skali pięciostopniowej)

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
BARDZO DUŻE	NIEDOPUSZCZALNE	Praca nie może być rozpoczęta ani kontynuowana do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
DUŻE	NIEDOPUSZCZALNE	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego .
ŚREDNIE	DOPUSZCZALNE	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
MAŁE		Zaleca się rozważenie możliwości dalszego zmniejszenia poziomu ryzyka zawodowego lub zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje najwyżej na tym samym poziomie.
BARDZO MAŁE		Nie jest konieczne prowadzenie żadnych działań.

3. Przy planowaniu i podejmowaniu działań korygujących lub zapobiegawczych w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanych z nimi ryzyka zawodowego, zaleca się stosować środki ochronne w następującej kolejności:
- 1) środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
 - 2) środki ochrony zbiorowej,
 - 3) środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpieczeństwa pracy),
 - 4) środki ochrony indywidualnej.
4. Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w karcie oceny ryzyka, na podstawie poniższych tabeli.

Tabela nr 5.

Szacowanie skutków ryzyka C.

Wartość C	Szacowane straty	Straty ludzkie	Straty materialne
100	Powazna katastrofa	Wiele ofiar śmiertelnych	> 30 mln zł
40	Katastrofa	Kilka ofiar śmiertelnych	10-30 mln zł
15	Bardzo duża	Jedna ofiara śmiertelna	0,3-1 mln zł
7	Duża	Ciężkie uszkodzenie ciała	30-300 tys zł
3	Średnia	Absencja	3-30 tys zł
1	Mała	Udzielenie pierwszej pomocy	< 3 tys zł

Tabela 6.

Szacowanie ekspozycji zagrożenia E

Wartość E	Opis ekspozycji
10	Stała
6	Częsta (codzienna)
3	Sporadyczna
2	Okazyjna (raz w miesiącu)
1	Minimalna (kilka razy w roku)
0,5	Znikoma (raz w roku)

Quik

Tabela 7.**Szacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia P**

Wartość P	Opis	Szansa w %
10	Bardzo nieprawdopodobne	50
6	Całkiem możliwe	10
3	Mało prawdopodobne	1
1	Tylko sporadycznie możliwe	10^{-3}
0,5	Możliwe do pomyślenia	10^{-4}
0,2	Praktycznie możliwe	10^{-5}
0,1	Teoretycznie możliwe	10^{-6}

Tabela 8.**Wartość ryzyka w metodzie Risk Score WR**

Wartość	Kategoria	Wskaźnik ryzyka
≤ 20	Akceptowalne	1
20-70	Małe	2
70-200	Istotne	3
200-400	Duże	4
> 400	Nie akceptowalne	5

4. Po wykonaniu oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Krośnie należy z jego wynikiem zapoznać pracowników oraz podjąć niezbędne czynności do jego zmniejszenia.
5. Pisemne potwierdzenie zapoznania się pracownika z ryzykiem zawodowym umieścić w aktach osobowych.

9.1